

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EULALIA

European Latin Linguistic Assessment

Erasmus+ Strategic Partnership for Higher Education (2019-2022)
(2019-1-IT02-KA203-062286)

<https://site.unibo.it/eulalia/en>

O3: European Latin Language Certification – Advanced Level - Methodological and Pedagogical tools, Multimedia, Practical Tools Test

(German Version: 29.09.2022)

Project Coordinator:

Alma Mater Studiorum – University of Bologna (Italy)

Project Partners:

University of Köln (Germany)

Catholic University of the Sacred Heart – Milan (Italy)

University of Rouen (France)

University of Salamanca (Spain)

University of Uppsala (Sweden)

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Test sample B1 – Caes. Gall. 7,77,12–16

Erster Teil: Textverständnis und Sprachkompetenz

90 Minuten Bearbeitungszeit

Der erste Teil gilt als bestanden, wenn mindestens 75 % der Gesamtpunktzahl erreicht worden sind (30/40 Punkte). Davon müssen mindestens jeweils zwei Punkte in den Aufgaben 5 und 6 erreicht worden sein.

De oratione Critognati Galli

In libro de bello Gallico scripto Caesar narrat, quomodo Galli in oppido Alesia clausi spem salutis in auxilio sociorum, qui Alesiae appropinquaverint, posuerint. Sed Galli, cum cibo careant et fame vexentur, concilium principum convocant. Alii Romanis manus dare, alii impetum in hostes facere volunt. Tum Critognatus, princeps Arvernorum, orationem habet. Neque deditionem neque impetum probat, sed principibus Gallis aliud suadet:

5	Quid ergo mei consilii est? Facere, quod nostri maiores nequaquam pari bello Cimbrorum Teutonumque fecerunt; qui in oppida compulsi ac simili inopia subacti eorum corporibus, qui aetate ad bellum inutiles videbantur, vitam toleraverunt neque se hostibus tradiderunt. Cuius rei si exemplum non haberemus, tamen libertatis causa institui et posteris prodi pulcherrimum iudicarem. Nam quid illi simile bello fuit? Depopulata Gallia Cimbri magnaue inlata calamitate finibus quidem nostris aliquando excesserunt atque alias terras petiverunt; iura, leges, agros, libertatem nobis reliquerunt. Romani vero quid petunt aliud aut quid volunt, nisi invidia adducti, quos fama nobiles potentesque bello cognoverunt, horum in agris civitatibusque
10	considerare atque his aeternam iniungere servitute? Neque enim umquam alia condicione bella gesserunt. Quod si ea, quae in longinquis nationibus geruntur, ignoratis, respicite finitimam Galliam, quae in provinciam redacta iure et legibus commutatis securibus subiecta perpetua premitur servitute."

Glossarium

summarium	deditio, ionis, f.	Subst. → se dedere, se tradere
Z. 2	in oppida compulsi subigere	~ in oppidis clausi hic: fatigare
Z. 5	posteri, orum, m. pulcherrimum iudicare	ei, qui posterius vivunt. ~ optimum iudicare
Z. 6	depopulari	~ eripere
Z. 6	calamitatem inferre	cladem afferre
Z. 10	quod si	quodsi
Z. 11 /12	in longinquis nationibus	apud gentes exteras
Z. 12	finitimam Galliam in provinciam redigere	i.e. Gallia Narbonensis ~ terram provinciam facere
Z. 13	securis, uris, f.	i.e. potestas Romana

1) Ordnen Sie den einzelnen Textabschnitten die thematisch passenden Überschriften zu, indem Sie die Buchstaben in die entsprechenden Lücken eintragen. (4 Punkte)

a) De exemplo Romanorum, qui hostibus pepercerint	b) Cur Romani bella gerant
c) Quid Romani facturi sint, cum Gallos superaverint	d) De fortuna nationum exterarum
e) Quomodo Galli in bello Cimbrorum et Teutonum vitam toleraverint	f) Cur Cimbri, quamquam fines Gallorum depopulati sint, tamen Gallis pepercerint
g) De servitute Cimbrorum et Teutonum	h) Quis Gallos ex eo periculo servaturus sit

1) Zeilen 1–5a: _____

2) Zeilen 5b–8a: _____

3) Zeilen 8b–11a: _____

4) Zeilen 11b–13: _____

2) Kreuzen Sie an, ob diese Aussagen wahr (verum) oder falsch (falsum) sind oder nicht beantwortet werden können (non liquet). (8 Punkte)

		verum	falsum	non liquet
a)	Critognatus bellum Cimbrorum et Teutonum cum eo bello comparari posse dicit.			
b)	Maiores quoque ab hostibus obsidebantur et in oppidis famem tolerabant.			
c)	Maiores Gallorum hostibus fortiter resistebant.			
d)	Critognatus maiores exemplo ponit.			
e)	Cimbri, cum oppida Gallorum diripuissent, etiam mores Gallorum corruperunt.			
f)	Galli Romanis odio sunt.			
g)	Romani, cum Gallis inviderent, eis bellum intulerunt.			
h)	Critognatus Romanos Gallos servitute affecturos esse putat.			

3) Kreuzen Sie die richtige Antwort an. (7 Punkte)

1. *Quod est consilium Critognati?*

- a) Principes Gallorum impetum in Romanos faciant.
- b) Principes Gallorum legatos ad Caesarem mittant, ut de pace agant.
- c) Principes Gallorum exemplum maiorum sequantur.
- d) Principes Gallorum ne exemplum maiorum sequantur.

2. *Quid maiores in bello Cimbrorum Teutonumque fecerunt?*

- a) Maiores se hostibus tradiderunt.
- b) Maiores corporibus eorum, qui aetatis causa pugnare non possent, cibo usi sunt.
- c) Maiores famem fortiter pertulerunt.
- d) Maiores partem civium fame necaverunt, ut copiae suppeterent.

3. *Quid Critognatus de exemplo maiorum sentit?*

- a) Critognatus exemplum laudandum et tradendum esse censet.
- b) Critognatus exemplum non probat.
- c) Critognatus exemplum non probat, sed Gallis tamen exemplum sequendum esse censet.
- d) Non liquet, quid Critognatus de exemplo maiorum sentiat.

4. *Quid Cimbri non fecerunt?*

- a) Cimbri fines Gallorum diripuerunt.
- b) Cimbri alias terras obierunt.
- c) Cimbri e finibus Gallorum exierunt.
- d) Cimbri leges Gallorum mutaverunt.

5. *Cur Romani Critognati sententia aliis gentibus bellum inferunt?*

- a) Romani provincias defendere volunt.
- b) Romani iniuriam ulcisci volunt.
- c) Romani invidia permoti sunt.
- d) Romani socios adiuvere volunt.

6. *Cuius bona Romani Critognati sententia rapuerunt?*

- a) Romani omnia bona rapuerunt.
- b) Romani bona non rapuerunt.
- c) Romani bona eorum, qui morbo gravi affecti sunt, rapuerunt.
- d) Romani bona nobilium et fortium rapuerunt.

7. *Quid Romani Critognati sententia non fecerunt?*

- a) Romani Gallos, qui Galliam finitimam tenent, servitute affecerunt.
- b) Romani leges Gallorum mutaverunt.
- c) Romani iura Gallorum tenuerunt.
- d) Romani Galliam finitimam in provinciam redegerunt.

4) Kreuzen Sie die korrekte Antwort an. (8 Punkte)

nequaquam pari bello Cimbrorum Teutonumque in Z. 1/2 entspricht ...

- a) Bellum Cimbrorum Teutonumque ei bello simile non est.
- b) Bellum Cimbrorum Teutonumque cum eo bello comparandum est.
- c) Bellum Cimbrorum Teutonumque cum eo bello comparandum non est.
- d) Bellum Cimbrorum Teutonumque ei bello simile est.

simili inopia subacti in Z. 1/2 bedeutet ...

- a) morbo affecti
- b) siti vexati
- c) fame vexati
- d) animo demisso esse

qui aetate ad bellum inutiles videbantur in Z. 3 bezeichnet ...

- a) mulieres
- b) senes
- c) iuvenes
- d) animalia

vitam tolerare in Z. 3 ist gleichbedeutend mit ...

- a) vitam agere
- b) vitam amittere
- c) vitam servare
- d) superesse

prodi in Z. 5 entspricht ...

- a) tradi
- b) fundi
- c) despici
- d) damnari

magnaque inlata calamitate in Z. 6 entspricht ...

- a) magnam cladem accipere
- b) aliquem / aliquid perdere
- c) aliquem ex periculo servare
- d) magnam iniuriam pati

iniungere servitatem in Z. 10 entspricht ...

- a) alicui libertatem eripere
- b) servitatem perferre
- c) libertatem recipere
- d) servum manu mittere

Neque enim umquam alia condicione bella gesserunt in Z. 10/11 entspricht ...

- a) Romani semper eo modo bella gerebant.
- b) Romani semper ob eam causam bella gerebant.
- c) Romani semper ad eam rem bella gerebant.
- d) Romani semper cum eis gentibus bella gerebant.

5) Bestimmen Sie die folgenden grammatischen und stilistischen Phänomene aus dem Text. (8 Punkte)

subacti in Z. 3 ist ...

- a) ein attributives Partizip
- b) Teil eines Verbs im Perfekt
- c) ein *participium coniunctum*
- d) ein *ablativus absolutus*

Bei **qui ... videbantur** in Z. 3 handelt es sich um ...

- a) einen Acl
- b) einen Relativsatz
- c) einen Ncl
- d) einen indirekten Fragesatz

Bei **cuius** in Z. 4 handelt es sich um ...

- a) einen relativen Satzanschluss
- b) ein Fragepronomen
- c) ein Indefinitpronomen
- d) die Einleitung eines Ncls

si in Z. 4 leitet eine ... Periode ein.

- a) indefinite
- b) potentiale
- c) irreale
- d) reale

causa in Z. 4 ist hier ...

- a) ein Substantiv
- b) eine Postposition
- c) eine Präposition
- d) ein Imperativ

depopulata in Z. 6 ist ...

- a) ein *participium coniunctum*
- b) ein Gerundium
- c) ein attributives Partizip
- d) Teil eines *ablativus absolutus*

iura, leges, agros, libertatem in Z. 7 bildet ein(e) ...

- a) Hendiadiöyn
- b) Hyperbaton
- c) Asyndeton
- d) Alliteration

securibus subiecta perpetua premitur in Z. 13 bildet ein(e) ...

- a) Hendiadiöyn
- b) Hyperbaton
- c) Asyndeton
- d) Alliteration

6) Formen Sie die Sätze um. (5 Punkte)

1. Zeilen 1–2: *facere, quod nostri maiores nequaquam pari bello Cimbrorum Teutonumque fecerunt*

→ *Critognatus suadet, ut principes Gallorum id _____, quod maiores nequaquam pari bello Cimbrorum _____.*

2. Zeile 8: *Romani vero quid petunt aliud aut quid volunt*

→ *Critognatus Romanos nihil aliud _____ aut _____ dicit*

3. Zeile 12–13: *Galliam, quae ... perpetua premitur servitute*

→ *Critognatus non dubitat, quin Gallia perpetua servitute _____.*

Test sample B1 – Caes. Gall. 7,77,12–16

Zweiter Teil: Übersetzung des Textes

60 Minuten Bearbeitungszeit

De oratione Critognati Galli

In libro de bello Gallico scripto Caesar narrat, quomodo Galli in oppido Alesia clausi spem salutis in auxilio sociorum, qui Alesiae appropinquaverint, posuerint. Sed Galli, cum cibo careant et fame vexentur, concilium principum convocant. Alii Romanis manus dare, alii impetum in hostes facere volunt. Tum Critognatus, princeps Arvernorum, orationem habet. Neque deditionem neque impetum probat, sed principibus Gallis aliud suadet:

5	Quid ergo mei consilii est? Facere, quod nostri maiores nequaquam pari bello Cimbrorum Teutonumque fecerunt; qui in oppida compulsi ac simili inopia subacti eorum corporibus, qui aetate ad bellum inutiles videbantur, vitam toleraverunt neque se hostibus tradiderunt. Cuius rei si exemplum non haberemus, tamen libertatis causa
10	institui et posteris prodi pulcherrimum iudicarem. Nam quid illi simile bello fuit? Depopulata Gallia Cimbri magnaue inlata calamitate finibus quidem nostris aliquando excesserunt atque alias terras petiverunt; iura, leges, agros, libertatem nobis reliquerunt. Romani vero quid petunt aliud aut quid volunt, nisi invidia adducti, quos fama nobiles potentesque bello cognoverunt, horum in agris civitatibusque considerare atque his aeternam iniungere servitatem? Neque enim umquam alia condicione bella gesserunt. Quod si ea, quae in longinquis nationibus geruntur, ignoratis, respicite finitimam Galliam, quae in provinciam redacta iure et legibus commutatis securibus subiecta perpetua premitur servitute."

Glossarium

summarium	deditio, ionis, f.	Subst. → se dedere, se tradere
Z. 2	in oppida compulsi subigere	~ in oppidis clausi hic: fatigare
Z. 5	posteri, orum, m.	ei, qui posterius vivunt.
	pulcherrimum iudicare	~ optimum iudicare
Z. 6	depopulari	~ eripere
Z. 6	calamitatem inferre	cladem afferre
Z. 10	quod si	quodsi
Z. 11 /12	in longinquis nationibus	apud gentes exteras
Z. 12	finitimam Galliam in provinciam redigere	i.e. Gallia Narbonensis ~ terram provinciam facere
Z. 13	securis, uris, f.	i.e. potestas Romana